

แบบรายงานติดตามผลการปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2
(ฉบับปรับปรุง) พร้อมคำอธิบายประกอบ

แบบรายงานติดตามผลการปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (ฉบับปรับปรุง)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.(ช่วงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ..... ถึง 30 กันยายน พ.ศ.....)

๑) หน่วยงานที่รายงาน

1. ชื่อหน่วยงาน..... กรมหรือเทียบเท่า.....
กระทรวงหรือเทียบเท่า.....
2. เป็นหน่วยงานในสังกัด () ส่วนกลาง () ส่วนภูมิภาค () ส่วนท้องถิ่น
() องค์กรพัฒนาเอกชน () องค์กรอิสระและองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ
() องค์กรประเภทอื่น

๒) วงเงินงบประมาณในการใช้จ่ายของแต่ละหน่วยงานที่ดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (เป็นวงเงินยอดรวมทั้งสิ้นที่ทางหน่วยงานใช้งบประมาณของตนเองมาดำเนินงานเรื่องแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)

งบประมาณจากรัฐ		บาท	
งบประมาณจากแหล่งอื่น		บาท	
ระบุ		ข้อมูล ณ (ว/ด/ป)/...../.....
รวมงบประมาณทั้งหมด			

ส่วนที่ 1 การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อให้เกิดความเสมอภาคตามความเป็นจริงนอกเหนือจากความเสมอภาคทางกฎหมาย (พิจารณาผลการดำเนินงานของหน่วยงานในปีที่มีการรายงาน ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน)

1. ส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนัก/จิตสำนึก /การให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน (สามารถรอกโครงการเพิ่มได้หากมีโครงการมากกว่าที่ระบุในแบบฟอร์ม)

โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็นการให้ ความรู้	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน	งบประมาณ	ผลการวัดความรู้
1.....					
2.....					

2. การจัดกิจกรรม เฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชน/ ส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ข่าวสาร และเข้าถึงการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน (สามารถรอกโครงการเพิ่มได้หากมีโครงการมากกว่าที่ระบุในแบบฟอร์ม)

โครงการ/กิจกรรม	วิธีการ	จำนวนครั้ง	งบประมาณ
1.....			
2.....			

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ค้ำครองสิทธิมนุษยชนในทุกกลุ่มเป้าหมายให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน (พิจารณาผลการดำเนินงานของหน่วยงานในปีที่มีการรายงาน ที่มีการความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ค้ำครองสิทธิมนุษยชน)

1. การดำเนินการด้านการปกป้องและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน (สามารถรอกกิจกรรมเพิ่มเติมหากมีมากกว่าที่ระบุในแบบฟอร์ม)

ปัญหาด้าน	กิจกรรมที่ดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมายที่จัดให้	งบประมาณ
1.....			
2.....			

2. การฟื้นฟูเยียวยาผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ประเด็นการละเมิด	จำนวนผู้ร้องขอ	จำนวนผู้ได้รับ	ประเภทการฟื้นฟูเยียวยา
1.....			
2.....			

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและค้ำครองสิทธิมนุษยชน (พิจารณาผลการดำเนินงานของหน่วยงานในปีที่มีการรายงาน ที่มีการความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์พัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมาย)

1. การออกกฎหมาย / แก้ไขกฎหมาย / บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆ (สามารถรอกข้อมูลกฎหมายเพิ่มเติมหากมีมากกว่าที่ระบุในแบบฟอร์ม)

ประเด็นสิทธิมนุษยชน	กฎหมายที่ดำเนินการ	จำนวน	ผลการดำเนินการ
1.....			
2.....			

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาศูนย์เครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีศักยภาพในการส่งเสริมและค้ำครองสิทธิมนุษยชนให้มีความเข้มแข็งในการค้ำครองสิทธิมนุษยชนและพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล (พิจารณาผลการดำเนินงานของหน่วยงานในปีที่มีการรายงาน ที่มีการความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์พัฒนาศูนย์เครือข่ายทุกภาคส่วน)

1. การให้บริการส่งเสริมค้ำครองสิทธิมนุษยชนตามเกณฑ์มาตรฐาน (สามารถรอกโครงการเพิ่มเติมหากมีโครงการมากกว่าที่ระบุในแบบฟอร์ม)

รูปแบบการให้บริการ	ชื่อโครงการ	หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ
1.....				
2.....				

2. การทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน (สามารถรอกผลงานวิจัยเพิ่มเติมหากมีมากกว่าที่ระบุในแบบฟอร์ม)

ชื่อผลงานวิจัย	การนำไปใช้ประโยชน์
1.....	
2.....	

3. การจัดการความรู้ด้วยการถอดบทเรียนการดำเนินงานส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (สามารถกรอกกิจกรรมเพิ่มเติมหากมีมากกว่าที่ระบุในแบบฟอร์ม)

กิจกรรมการจัดการความรู้	งบประมาณ	ผลที่ได้(บทเรียน)	การนำบทเรียนไปใช้ประโยชน์	การนำไปถ่ายทอด
1.....				
2.....				

4. การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน (สามารถกรอกโครงการ/กิจกรรมเพิ่มเติมหากมีมากกว่าที่ระบุในแบบฟอร์ม)

กิจกรรม /โครงการ	สมรรถนะที่พัฒนา/ ประเด็น	ผู้เข้าร่วม	งบประมาณ	ผลการประเมินความรู้
1.....				
2.....				

หมายเหตุ จำนวนบุคลากรในหน่วยงานทั้งหมดคน

5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้อำนาจที่ถูกต้องเหมาะสมของเจ้าหน้าที่รัฐ (สามารถกรอกโครงการ/กิจกรรมเพิ่มเติมหากมีมากกว่าที่ระบุในแบบฟอร์ม)

โครงการ/กิจกรรม	วิธีการ	จำนวนครั้ง	งบประมาณ
1.....			
2.....			

6. ผู้หญิงที่เป็นผู้บริหาร

จำนวนผู้บริหารทั้งหมดในหน่วยงาน		จำนวนผู้หญิงที่เป็นบริหาร (คน)
ระดับ/ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	
1.....		
2.....		

7. การจัดกิจกรรมสร้างวัฒนธรรมองค์กร เรื่องการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (สามารถกรอกโครงการ/กิจกรรมเพิ่มเติมหากมีมากกว่าที่ระบุในแบบฟอร์ม)

โครงการ/กิจกรรม	วิธีการ	จำนวนครั้ง	งบประมาณ
1.....			
2.....			

8. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมเกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ (สามารถกรอกโครงการ/กิจกรรมเพิ่มได้หากมีมากกว่าที่ระบุในแบบฟอร์ม)

โครงการ/กิจกรรม	วิธีการ	จำนวนครั้ง	งบประมาณ
1.....			
2.....			

ส่วนที่ 2 สถิติการรับเรื่องร้องเรียน / ร้องทุกข์

กลุ่ม/ประเภท ผู้ร้องเรียน อาทิ	ประเด็นสิทธิมนุษยชนที่ร้องเรียน (ปรากฏข้อมูลในอธิบายแนบท้ายเพิ่มเติม)	จำนวน/ผลการรับเรื่องร้องทุกข์/ ร้องเรียนและเข้าไปจัดการช่วยเหลือ	
		จำนวนเรื่อง (ที่ร้องเรียน/ ร้องทุกข์ทั้งหมด)	จำนวนเรื่อง (ที่ได้เข้าไปจัดการ ช่วยเหลือ/แก้ไข)
1. กลุ่มเด็ก			
2. กลุ่มสตรี			
3. กลุ่มผู้สูงอายุ			
4. กลุ่มคนพิการ			
5. กลุ่มผู้ป่วย			
6. กลุ่มผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/เอดส์ และผู้ป่วยเอดส์			
7. กลุ่มชาติพันธุ์			
8. กลุ่มแรงงานต่างด้าว/แรงงาน อพยพ			
9. กลุ่มคนจน			
10. กลุ่มเกษตรกร			
11. กลุ่มผู้ต้องหา			
12. กลุ่มผู้พันโทษ			
13. กลุ่มผู้เสียหายและจำเลยใน คดีอาญา			
14. กลุ่มผู้ใช้แรงงาน			
15. กลุ่มผู้บริโภค			
16. กลุ่มผู้ใช้ที่ดินของรัฐ			
17. กลุ่มคนไร้ที่อยู่อาศัย			
18. กลุ่มอื่น.....			

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน

1. ปัญหา / อุปสรรค : หมายถึง การที่หน่วยงานดำเนินการตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 มีปัญหา / อุปสรรค หรือข้อขัดข้องอะไรบ้าง

.....
.....
.....

2. แนวทางแก้ไข : หมายถึง หน่วยงานมีแนวทางแก้ไขปัญหา / อุปสรรค ดังกล่าวอย่างไร หรือได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาไปอย่างไร หรือไม่ ถ้ามีการดำเนินงานผลเป็นอย่างไร

.....
.....

3. ข้อเสนอแนะ : หมายถึง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่ควรปรากฏในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รวมทั้งแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่นที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาางานด้านสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับต่อไป หรือการส่งเสริมปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

.....
.....
.....

4. แนวทางการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภาพรวมของหน่วยงาน (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยทำเครื่องหมาย ✓ หรือระบุกิจกรรมอื่น ๆ (ถ้ามี))

() การนำเรื่องแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แปลงลงสู่การปฏิบัติ ด้วยการกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการราชการ แผนพัฒนาจังหวัด หรือแผนพัฒนาของหน่วยงาน

() การจัดทำเป็นนโยบายหรือแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ของหน่วยงานขึ้นใหม่

() มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานของหน่วยงานเพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

() มีการนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมาแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเรื่องใด (โปรดระบุโดยสรุป)

-เรื่องที่เกิดปัญหาการละเมิด.....

-วิธีการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน.....

() หน่วยงานมีการสอดแทรกความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนและแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในหลักสูตรการ พัฒนาบุคลากร

() กิจกรรมอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ผู้รับผิดชอบการรายงานตำแหน่ง.....
 กรมหรือเทียบเท่า กระทรวงหรือเทียบเท่า.....
 จังหวัด.....
 ผู้เรียบเรียงและจัดทำข้อมูล.....ตำแหน่ง.....
 โทรศัพท์..... โทรสาร.....E-mail address

****หมายเหตุ :** 1. ผู้รับผิดชอบการรายงานให้ระบุชื่อผู้บริหารระดับสูงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดี หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือ รองนายกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเทียบเท่าที่รับผิดชอบ เพื่อเป็นข้อมูลรายงานผลให้แก่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

2. สามารถแนบเอกสารอื่น ๆ ประกอบแบบรายงานได้ อาทิ รูปภาพการดำเนินงาน ข้อมูลสถิติ สื่อรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น สามารถแนบเป็นเอกสารเพิ่มเติมได้ (ถ้ามี)

3 . การดาวน์โหลด (Download) ข้อมูล หน่วยงานสามารถดาวน์โหลดรายละเอียดข้อมูล หรือศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 รวมถึงแบบฟอร์มการรายงานผลการปฏิบัติตามแผนฯ ฉบับที่ 2 ได้ที่ www.rlpd.moj.go.th ซึ่งด้านหน้า เว็บไซต์ จะปรากฏ Link ชื่อ “แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ” จะปรากฏข้อมูลดังกล่าว

คำอธิบายเพิ่มเติมประกอบ
กรอกแบบรายงานติดตามผลการปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2

คำอธิบายเพิ่มเติมเพื่อประกอบการกรอกแบบรายงาน
ติดตามผลการปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2

1. แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ 14 กลยุทธ์และ 43 กลวิธี ได้แก่

มติคณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2552 เห็นชอบและประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552 –2556) โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนไปสู่การปฏิบัติด้วยการแปลงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนปฏิบัติราชการกระทรวง กรม แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน แผนพัฒนาขององค์กรระดับภูมิภาค แผนพัฒนาองค์การสาธารณะ ตลอดจนแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดทำเป็นโครงการ/กิจกรรม เพื่อรองรับการดำเนินการกิจแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เป้าหมายหลัก

“สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ตามหลักสิทธิมนุษยชน เครือข่ายสิทธิมนุษยชนเข้มแข็งในทุกภูมิภาคที่มีความตื่นตัวในเรื่องสิทธิมนุษยชนและพัฒนาสู่มาตรฐานสากล”

วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรเครือข่ายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนบนพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ตามหลักสิทธิมนุษยชน”

พันธกิจ

- ส่งเสริม ป้องกัน และปกป้องสิทธิของประชาชนไม่ให้ถูกละเมิด
- คุ้มครองและเยียวยาผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นธรรม

เป้าประสงค์

- สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ตามหลักสิทธิมนุษยชน
- เครือข่ายสิทธิมนุษยชนเข้มแข็งในทุกภูมิภาคและมีความตื่นตัวในเรื่องสิทธิมนุษยชนและพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อให้เกิดความเสมอภาคตามความเป็นจริง นอกเหนือจากความเสมอภาคทางกฎหมาย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ค้ำครองสิทธิมนุษยชนในทุกกลุ่มเป้าหมายให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและค้ำครองสิทธิมนุษยชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : พัฒนาองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีศักยภาพในการส่งเสริมและค้ำครองสิทธิมนุษยชน ให้มีความเข้มแข็งในการค้ำครอง สิทธิมนุษยชนและพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล

สาระของแต่ละยุทธศาสตร์ประกอบการกรอกแบบรายงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อให้เกิดความเสมอภาคตามความเป็นจริงนอกเหนือจากความเสมอภาคทางกฎหมาย

คำอธิบาย เป็นการส่งเสริม ป้องกัน หรือเฝ้าระวัง กลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนทั่วไปหรือผู้ที่มีโอกาสถูกละเมิดสิทธิ ไม่ให้ถูกกระทำการละเมิดสิทธิ โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ตามความเป็นจริง อาทิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค การไม่เลือกปฏิบัติ ความเท่าเทียม เป็นต้น ของการดำเนินงาน จึงไม่แต่เฉพาะ คำนึงถึงสิ่งที่กำหนดไว้ในกฎหมายเพียงอย่างเดียว จึงจะปฏิบัติแต่เรื่องสิทธิมนุษยชนจะมีความเป็นสากลโดยมุ่งผดุงไว้ซึ่งความเป็นธรรม ความยุติธรรม และสันติภาพในโลก ดังนั้น หากกฎหมายที่ออกมาไม่เสมอภาคก็ย่อมที่จะนำเสนอรัฐบาลเพื่อปรับปรุงแก้ไขได้ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ 1 จะประกอบด้วย 2 กลยุทธ์สำคัญ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ (1.1) ส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักและจิตสำนึกในการปกป้องสิทธิมนุษยชน และ (1.2) สนับสนุนการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชน

1. ส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเกิด ความตระหนัก /จิตสำนึก /การให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน (สอดคล้องกับกลยุทธ์ 1.1) ยกตัวอย่างวิธีการดำเนินงาน เช่น

(1.1.1) ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชนทั่วไปทราบอย่างทั่วถึง และให้ความเข้าใจขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพ รวมทั้งหน้าที่ของการเป็นประชาชนที่มีต่อประเทศชาติ โดยผ่านช่องทางสื่อต่างๆ อย่างเหมาะสมในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

(1.1.2) ให้ความรู้แก่ผู้ที่มีโอกาสละเมิดสิทธิ เกี่ยวกับการมีทัศนคติในเชิงสร้างสรรค์ต่อกลุ่มผู้ด้อยโอกาสอย่างต่อเนื่อง

(1.1.3) จัดการเรียนการสอนเรื่องสิทธิมนุษยชนในทุกระดับในสถานศึกษาทุกประเภท

(1.1.4) อบรมด้านจิตใจให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีมนุษยธรรม จริยธรรมและเมตตาธรรมผ่านทางสถาบันครอบครัว การศึกษา ศาสนา สื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ โดยสม่ำเสมอ

2. การจัดกิจกรรม เฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชน/ ส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ข่าวสาร และเข้าถึงการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน (สอดคล้องกับกลยุทธ์ 1.2) ยกตัวอย่างวิธีการดำเนินงาน เช่น

(1.2.1) ประสานความร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนโดยเฉพาะสื่อมวลชนในการประชาสัมพันธ์สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชน การรณรงค์และกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการป้องกันมิให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง

(1.2.2) เปิดช่องทางการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐในการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 2: ค้ำครองสิทธิมนุษยชนในทุกกลุ่มเป้าหมายให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน

คำอธิบาย เป็นการค้ำครอง ฟันฟู ช่วยเหลือ เยียวยาประชาชนที่ตกเป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิอย่างเป็นธรรมตามหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ 2 จะประกอบด้วย 3 กลยุทธ์สำคัญ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ (2.1) เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึง การร้องเรียนและได้รับการอย่างมีประสิทธิภาพ (2.2) ค้ำครองผู้ถูกละเมิดสิทธิและผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม และ (2.3) สนับสนุนให้ผู้ถูกละเมิดสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์จากการฟันฟูและเยียวยาที่เหมาะสม

1. การดำเนินการด้านการปกป้องและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ได้แก่

1.1 เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงการร้องเรียนและได้รับการอย่างมีประสิทธิภาพ (สอดคล้องกับ กลยุทธ์ 2.1) ยกตัวอย่างวิธีการดำเนินงาน เช่น

(2.1.1) เปิดช่องทางในการร้องเรียนเมื่อมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในทุกด้าน

(2.1.2) จัดทำและแจกจ่ายคู่มือการพิทักษ์สิทธิ (ช่องทางการเข้าถึงสิทธิมนุษยชน)

(2.1.3) กำหนดวิธีให้บริการในกระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐให้ตั้งอยู่บนหลักสิทธิมนุษยชน

1.2 ค้ำครองผู้ถูกละเมิดสิทธิและผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมสอดคล้องกับกลยุทธ์ 2.2) ยกตัวอย่าง วิธีการดำเนินงาน เช่น

(2.2.1) จัดระบบประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

(2.2.2) ดำเนินการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในแต่ละประเด็นโดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

(2.2.3) จัดหาวิธีการ และช่องทางให้ประชาชนได้รับการเยียวยาแก้ไขเมื่อมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน

(2.2.4) ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้จัดสภาพแวดล้อมให้ทุกคนรวมถึงผู้สูงอายุ

และคนพิการด้านต่างๆ เข้าถึงและใช้ประโยชน์

2. การฟันฟูเยียวยาผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นการให้ผู้ถูกละเมิดสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์จากการฟันฟูและเยียวยาที่เหมาะสม (สอดคล้องกับกลยุทธ์ 2.3) ยกตัวอย่างวิธีการดำเนินงาน เช่น

(2.3.1) จัดระบบการส่งต่อผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อการฟันฟูและเยียวยาอย่างทั่วถึง

(2.3.2) ดำเนินการฟันฟูและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและค้ำครองสิทธิมนุษยชน

คำอธิบาย เป็นการพัฒนากฎหมาย กลไกทางกฎหมายใดที่ยังคงมีทบทบัญญัติที่มีการละเมิดสิทธิ หรือไม่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน อาทิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค การไม่เลือกปฏิบัติ ความเท่าเทียม เป็นต้นหรือไม่เป็นไปตามหลักสิทธิและเสรีภาพที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ สมควรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ หรือกฎข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ตลอดจนอื่น ๆ ที่เป็นกลไกทางกฎหมาย และรวมไปถึงการบังคับใช้กฎหมายในทางปฏิบัติให้ทั่วถึงและเป็นธรรมด้วย ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ 3 จะประกอบด้วย 2 กลยุทธ์สำคัญ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ (3.1) ปรับปรุงกฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายเพื่อค้ำครองสิทธิมนุษยชนให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน (3.2) เสริมสร้างการบังคับใช้กฎหมายในทางปฏิบัติให้ทั่วถึงและเป็นธรรม

1. การออกกฎหมาย / แก้ไขกฎหมาย / บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆ ได้แก่

1.1 ปรับปรุงกฎหมายและและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายเพื่อค้ำครองสิทธิมนุษยชนให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน (สอดคล้องกับกลยุทธ์ 3.1) ยกตัวอย่างวิธีการดำเนินงาน เช่น

(3.1.1) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับสิทธิและเสรีภาพที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยโดยเฉพาะกฎหมายการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

(3.1.2) พัฒนากฎหมายที่อิงกับอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ผ่านการรับฟังความเห็นของประชาชนกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

(3.1.3) ปรับปรุงแก้ไขระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเยียวยาผู้เสียหาย

(3.1.4) ออกกฎหมายจัดตั้งกองทุนในด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและกำหนดให้มีคณะกรรมการกลางแห่งชาติในการกำหนดนโยบายและดูแลการจัดสรรและการใช้เงินจากกองทุน

1.2 เสริมสร้างการบังคับใช้กฎหมายในทางปฏิบัติให้ทั่วถึงและเป็นธรรม (สอดคล้องกับกลยุทธ์ 3.2)
ยกตัวอย่างวิธีการดำเนินงาน เช่น

(3.2.1) จัดกลไกการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ

(3.2.2) ดำเนินการการบังคับใช้กฎหมายเยียวยาที่ทั่วถึงและเป็นธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : พัฒนาศักยภาพองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีศักยภาพในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้มีความเข้มแข็งในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล

คำอธิบาย การพัฒนาศักยภาพองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้มีความเข้มแข็งในทุกภูมิภาคและต้นตอในเรื่องสิทธิมนุษยชน เพื่อพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ 4 จะประกอบด้วย 7 กลยุทธ์สำคัญ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ (4.1) พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนทุกภาคส่วน (4.2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการทำงานส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ (4.3) พัฒนาศักยภาพความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในบริบทของสังคมไทย (4.4) พัฒนาบุคลากรทุกระดับขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน (4.5) ส่งเสริมการใช้อำนาจที่ถูกต้องเหมาะสมของเจ้าหน้าที่รัฐ (4.6) สร้างวัฒนธรรมองค์กรในภาครัฐเรื่องการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (4.7) ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมเกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ

1. การให้บริการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามเกณฑ์มาตรฐาน ได้แก่

1.1 พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนทุกภาคส่วน (สอดคล้องกับกลยุทธ์ 4.1) ยกตัวอย่างวิธีการดำเนินงาน เช่น

(4.1.1) บูรณาการแผนขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

(4.1.2) จัดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนให้มีประสิทธิภาพ ในรูปแบบที่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

(4.1.3) จัดระบบการติดตาม รวมทั้งเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อการประเมินผลองค์กรเครือข่ายในการบริการส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้ได้ตามเกณฑ์

1.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการทำงานส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ (สอดคล้องกับกลยุทธ์ 4.2)
ยกตัวอย่างวิธีการดำเนินงาน เช่น

(4.2.1) ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายในองค์กรเครือข่าย และระหว่างองค์กรชุมชน ที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ภาษา และศาสนา เพื่อการเสริมสร้างค่านิยม /ระบบคุณค่าที่เอื้อต่อการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในสังคมที่มีความหลากหลาย

(4.2.2) พัฒนาความร่วมมือขององค์กรเครือข่ายที่ปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

2. การทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน(สอดคล้องกับกลยุทธ์ 4.3) ยกตัวอย่างวิธีการดำเนินงาน เช่น

(4.3.1) วิจัยองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนโดยคำนึงถึงบริบทของสังคมไทย

(4.3.2) ให้ทรัพยากรสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดการความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนทั้งภายในและระหว่างองค์กรเครือข่ายอย่างเพียงพอ

3. การจัดการความรู้ด้วยการถอดบทเรียนการดำเนินงานส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (สอดคล้องกับกลยุทธ์ 4.3) ยกตัวอย่างวิธีการดำเนินงาน เช่น

(4.3.3) ประมวลและสังเคราะห์บทเรียนของการดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและกรณีที่เกิดขึ้นทั้งบวกและลบเพื่อเผยแพร่แก่ประชาชน

4. การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน (สอดคล้องกับกลยุทธ์ 4.4) โดยเป็นการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานตนเองในทุกระดับ ยกตัวอย่างวิธีการดำเนินงาน เช่น

(4.4.1) ฝึกอบรมบุคลากรขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนทุกระดับให้มีทักษะในการป้องกันและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(4.4.2) ให้ความรู้ในการสร้างเจตคติเชิงสร้างสรรค์ เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติในเชิงลบของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการให้บริการกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

(4.4.3) จัดให้มีอาสาสมัคร ครอบคลุมพื้นที่ทุกระดับ รวมทั้งจัดสวัสดิการที่เหมาะสมให้แก่อาสาสมัครที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม คุ้มครอง และป้องกันสิทธิมนุษยชน

5. กิจกรรมส่งเสริมการใช้อำนาจที่ถูกต้องเหมาะสมของเจ้าหน้าที่รัฐ (สอดคล้องกับกลยุทธ์ 4.5)

(4.5.1) ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณี เพื่อสร้างเจตคติในเชิงสร้างสรรค์แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนและระหว่างการปฏิบัติงานในพื้นที่พิเศษ¹

(4.5.2) ประสานหน่วยงานกลาง² ที่เป็นอิสระและประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อตรวจสอบและติดตามการใช้อำนาจของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่พิเศษ

(4.5.3) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐที่มีโอกาสละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่พิเศษอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

(4.5.4) จัดให้มีระบบประสานระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่มีโอกาส ละเมิดสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติงานในพื้นที่พิเศษ

(4.5.5) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชนของพลเมือง

(4.5.6) กำหนดมาตรการลงโทษที่เหมาะสมสำหรับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐที่ละเมิดสิทธิของประชาชน

6. ผู้หญิงที่เป็นผู้บริหาร เป็นการสนับสนุนให้ผู้หญิงได้รับการสนับสนุนให้เติบโตในสายอำนาจการหรือสายงานบริหารของแต่ละหน่วยงาน (สอดคล้องกับกลยุทธ์ 4.6)

7. การจัดกิจกรรมสร้างวัฒนธรรมองค์กร เรื่องการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (สอดคล้องกับกลยุทธ์ 4.6) ยกตัวอย่างวิธีการดำเนินงาน เช่น

¹ พื้นที่พิเศษ หมายถึง พื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ยะลา นราธิวาส ปัตตานีและอีก 5 อำเภอในจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภोजะนะ อำเภอกงหรา อำเภอนาทวี อำเภอสะเตด และอำเภอสะบ้าย้อย ประกาศเลิกใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่และให้ใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125/ตอนที่ 5 ก/หน้า 38/9 มกราคม 2551 รวมทั้งพื้นที่ชายแดน และพื้นที่ที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านสิทธิชุมชน และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

² หน่วยงานกลาง หมายถึง องค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายหรือคำสั่งของฝ่ายบริหาร ให้มีอำนาจหน้าที่และภารกิจกฎหมาย โดยสามารถบูรณาการปัญหาความไม่สงบในภาคใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(4.6.1) จัดกิจกรรมสร้างค่านิยมให้บุคลากรในองค์กรภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่เคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเด็นที่ครอบคลุมหลักสิทธิมนุษยชน (เช่น การเลือกปฏิบัติ)

(4.6.2) จัดกิจกรรมปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้บริหารในองค์กรภาครัฐให้มีขนบธรรมเนียมใหม่ที่ถูกต้องในการให้คำปรึกษาและโทษแก่บุคลากรของหน่วยงานอย่างมีจริยธรรม

(4.6.3) ปรับกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเลื่อนขั้นและตำแหน่งของบุคลากรที่คำนึงถึงความเสมอภาคหญิงชาย

8. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมเกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ (สอดคล้องกับกลยุทธ์ 4.7) ยกตัวอย่างวิธีการดำเนินงาน เช่น

(4.7.1) ประสานงานระหว่างเครือข่ายทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ

(4.7.2) จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ เกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง

2. ประเด็นสิทธิมนุษยชนทั้ง 10 ประเด็นเพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนไปสู่การปฏิบัติ

ประเด็นสิทธิมนุษยชนที่กำหนดไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 เป็นประเด็นที่ครอบคลุมกับประเด็นสิทธิที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 โดยจำแนกเป็น 10 ด้าน เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติในแต่ละด้าน ปรากฏ ดังนี้

ลำดับที่	ประเด็นสิทธิมนุษยชน	รายละเอียดคำจำกัดความในแต่ละประเด็น (โดยย่อ)
1.	ด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้	การที่บุคคลมีสิทธิและเสรีภาพที่จะได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันโดยปราศจากการแบ่งชั้น วรรณะ ชชาติพันธุ์ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม ความพิการ รวมทั้งความแตกต่างทางวัฒนธรรมและศาสนา ตลอดจนมีสิทธิและเสรีภาพในการเป็นตัวของตัวเอง ในการศึกษา เรียนรู้ ตามความสมัครใจ และความชอบใจของตน ตลอดจนมีสิทธิที่จะดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ตนเองยึดถือและมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนาโดยเสรี
2.	ด้านอาชีพและแรงงาน	การที่บุคคลมีสิทธิและเสรีภาพในการเลือกประกอบอาชีพของตนอย่างเสรีและมีสิทธิได้รับหลักประกันความปลอดภัยและสวัสดิการการทำงานโดยไม่เลือกปฏิบัติ
3.	ด้านสาธารณสุข	การที่บุคคลมีสิทธิเท่าเทียมกันในการได้รับบริการทางสาธารณสุขอย่างมีมาตรฐานทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยไม่คำนึงว่าบุคคลเหล่านั้นมีความสามารถที่จะรับภาระค่าบริการเหล่านั้นได้หรือไม่ก็พร้อมได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาลฟรี
4.	ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม	การที่บุคคลมีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ในคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี มีสิทธิในการปกป้อง รักษา สิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในการจัดการ พิทักษ์ อนุรักษ์บำรุงรักษา จัดการประโยชน์ การใช้ประโยชน์ และมีสิทธิ ในการได้รับการชดเชยค่าสินไหมทดแทน เมื่อได้รับความเสียหาย
5.	ด้านที่อยู่อาศัย	การที่บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน ในการมีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม ซึ่งผู้ที่ไร้ที่อยู่อาศัยและมีรายได้น้อยเพียงพอก็จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ
6.	ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารของทางราชการและการคุ้มครองผู้บริโภค	การที่บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเพียงพอต่อการใช้สิทธิต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและได้รับความคุ้มครองในการรับข้อมูลที่เป็นจริง และมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น ร้องเรียนหรือรวมตัวหรือการมีส่วนร่วมเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคได้

ลำดับที่	ประเด็นสิทธิมนุษยชน	รายละเอียดคำจำกัดความในแต่ละประเด็น (โดยย่อ)
7.	ด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน	การที่บุคคลมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณาและการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น ภายใต้ข้อกำหนดตามรัฐธรรมนูญ โดยรัฐหรือหน่วยงานของรัฐจะทำการปิดกั้นหรือแทรกแซงการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชนมิได้
8.	ด้านการเมืองการปกครอง (รวมถึงเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น)	การที่บุคคลมีสิทธิและเสรีภาพในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองในฐานะที่เป็นเจ้าของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งในด้านการชุมนุม การรวมกลุ่ม การตัดสินใจทางการเมือง การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น เป็นต้น
9.	ด้านกระบวนการยุติธรรม	การที่บุคคลมีสิทธิที่จะเข้าถึงและมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนได้รับการช่วยเหลือจากรัฐทางกฎหมาย การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพโดยไม่ถูกล่วงละเมิด และได้รับการอำนวยความสะดวกอย่างรวดเร็วจนถึง และเป็นธรรม
10.	ด้านสิทธิชุมชน	การที่บุคคลมีสิทธิที่จะอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดี และมีสิทธิในการจัดการ บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. กลุ่มเป้าหมายที่มีโอกาสถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน อาทิ

<ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มเด็ก 2. กลุ่มสตรี 3. กลุ่มผู้สูงอายุ 4. กลุ่มคนพิการ 5. กลุ่มผู้ป่วย 6. กลุ่มผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/เอดส์และผู้ป่วยเอดส์ 7. กลุ่มชาติพันธุ์ 8. กลุ่มแรงงานต่างด้าว/แรงงานอพยพ 9. กลุ่มคนจน 10. กลุ่มเกษตรกร 11. กลุ่มผู้ต้องหา 	<ol style="list-style-type: none"> 12. กลุ่มผู้พันโทษ 13. กลุ่มผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา 14. กลุ่มผู้ใช้แรงงาน 15. กลุ่มผู้บริโภค 16. กลุ่มผู้ใช้ที่ดินของรัฐ 17. กลุ่มคนไร้ที่อยู่อาศัย <p>เป็นต้น</p> <p>*หมายเหตุ ข้อมูลกลุ่มเป้าหมายปรากฏตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2</p>
---	--